

Total No. of Questions: 11

B.Sc.(MLS) / B.COM / B.Sc.(HMCT) / B.Tech. / BCA (2011 Onwards)
B.Arch. / MBA / MBA(IB) / B.Sc. FT / BBA (2012 Onwards)
Bachelor in Service Industry Management (SIM) / BMCI / BRDM (2014 Onwards)
B.Sc. Business Economics (BBE) / B.Sc.(IT) / BSc. (In Catering and Culinary arts)
(2015 Onwards) (Sem. – 1)

HUMAN VALUES AND PROFESSIONAL ETHICS

M Code: 10049

Subject Code: HVPE-101

Paper ID: [A1105]

Time: 3 Hrs.

Max. Marks: 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES:

1. This question paper contains three sections. SECTION-A contains objective type questions, SECTION-B contains short answer type questions SECTION-C contains descriptive answer type questions.
2. Attempt ALL questions.

SECTION A

भाग अ भाग अ भाग अ

(10 x 1 = 10)

1. A Fill in the blanks रिक्त स्थान भरें। खाली स्थान भरें।

- a) Values of a human being in relation to material things are utility value and value.

भौतिक वस्तु के संबंध में मानव के मूल्य उपयोगिता मूल्य और _____ मूल्य हैं।

भौतिक वस्तु के संबंध में मानव के मूल्य उपयोगिता मूल्य और _____ मूल्य हैं।

- b) The innateness of Plant (Pranic) order includes existence as well as

प्राण-अवस्था का धर्म, अस्तित्व और _____ होते हैं।

प्राण-अवस्था का धर्म, अस्तित्व और _____ होते हैं।

- c) Verification of propositions takes place at the level of natural

सत्यता _____ के आधार पर प्रस्तावों की जाँच होती है।

सत्यता _____ के आधार पर प्रस्तावों की जाँच होती है।

c) Physical management is human activity as well as

ਸਮਗਰ ਪਰਬੰਧਨ ਮਾਨਵ-ਸਹਜ ਹੋਣੇ ਦੇ ਸਾਥ-ਸਾਥ _____ ਭੀ ਹੈ।

ਸਰਬਾਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਾਨਵ-ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਨਾਲ-ਨਾਲ _____ ਵੀ ਹੈ।

e) The purpose of using any physical facility is either for the or protection or right utilization of the body.

ਕਿਸੀ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ _____ ਜਾਂ ਸੰਰਕਸ਼ਣ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹੀ ਉਪਯੋਗ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ _____ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਦਉਪਯੋਗ ਹੈ।

1. B Write True/False ਸਹੀ/ਗਲਤ ਖਰੋ। ਸਹੀ ਗਲਤ ਭਰੋ।

a) Working only for Physical Facility is living in Human Consciousness.

ਮਾਨਵ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਲਿਏ ਕਾਮ ਕਰਨਾ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਮੇਂ ਜੀਨਾ ਹੈ।

ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮਾਨਵ-ਚੇਤਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ।

b) Whatever is presented as an input in value education needs to be naturally acceptable.

ਮੂਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਮੇਂ ਜੋ ਭੀ ਪੁਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਸਹਜ ਸਵੀਕਾਰ ਹੋਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਿਹਜ-ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

c) Universal human order is not possible without right understanding in human beings.

ਮਾਨਵਾਂ ਮੇਂ ਸਹੀ ਸਮਝ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਵਭੌਮ ਮਾਨਵੀਯ ਵਧਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਨਵ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਬਭੌਮਿਕ ਮਾਨਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।

d) The units are in co-existence being in space.

ਵਧਾਪਕ ਮੇਂ, ਝਕਾਝਕਾਂ, ਸਹ-ਅਸਤਿਤਵ ਪੂਰਵਕ ਹਨ।

ਸੂਨਯ (ਸਪੇਸ) ਵਿੱਚ ਇਕਾਈਆਂ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ।

e) Definitiveness of human conduct is possible only through right understanding.

ਸਹੀ ਸਮਝ ਦੇ ਹੀ ਮਾਨਵੀਯ ਆਚਰਣ ਮੇਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਆਨੇ ਦੀ ਸਮਥਾਵਨਾ ਹੈ।

ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਨਵੀ ਆਚਰਣ ਕੇਵਲ ਸਹੀ ਸਮਝ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

SECTION B

भाग बी

ਭਾਗ ਅ

(5 x 4 = 20)

2. What is the difference between intention and competence in relationship?

संबंध में मूल चाहना और जीने की योग्यता में क्या अंतर है।

ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਨੀਅਤ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ।

3. Describe the comprehensive human goal in the society give a critical review of how we are missing out this goal in society today.

समाज में समग्र मानव लक्ष्य को समझाइये। आज समाज में इस लक्ष्य को प्राप्त करने में हम असफल क्यों हो रहे हैं। इसकी बारीकी से समीक्षा कीजिए।

ਮਾਨਵੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

4. Write about activities of the Self?

मैं (स्वयं) की क्रियाओं को लिखें।

ਮੈਂ (ਮੈਂ) ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ।

5. Briefly explain the vision for Universal Human Order.

सार्वभौम मानवीय व्यवस्था की दृष्टि के बारे में संक्षेप में लिखें।

ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਾਨਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ।

6. What are the basic guidelines for any input to qualify for value education? Explain them.

मूल्य शिक्षा के लिए बुनियादी दिशा निर्देश क्या है? संक्षेप में लिखें।

ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।

SECTION C

भाग सी

ਭਾਗ ਏ

(5 x 6 = 30)

7. Attempt any one part:

- a) Explain the process of Self-exploration giving an example from your life.

अपनी जिंदगी का उदाहरण लेते हुए स्व-अध्ययन की प्रक्रिया को समझाइये।

ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

- c) What is the expense of human living? Why is it necessary to understand the harmony at all the levels? Critically evaluate the current state of human living at the level of the Self.

ਮਾਨਵ ਕੇ ਜੀਨਾ ਕਾ ਫੈਲਾਵ ਕਿਤਨਾ ਹੈ? ਸਮੀ ਸ਼ਤਰੋਂ ਪਰ ਸੰਗੀਤਮਯਤਾ ਕੋ ਸਮਝਨਾ ਕਥੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? 'ਮੈਂ' ਕੇ ਸ਼ਤਰ ਪਰ ਮਾਨਵ ਕੀ ਅਮੀ ਕੀ ਸ਼ਿਥਿਤਿ ਕਾ ਸਟੀਕਤਾ ਸੇ ਸੂਲ੍ਯਾਂਕਨ ਕਰੋ।

ਮਾਨਵੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਫੈਲਾਉ ਕਿੰਨਾ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਹ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਸਵੈ (ਮੈਂ) ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾਨਵੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

8. Attempt any one part:

- a) Explain precisely the activities of the Self, taking an example of each activity.

'ਮੈਂ' ਕੀ ਹਰ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਸਤਾਰ ਮੇਂ ਲਿਖੋ।

ਮੈਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਸਥਾਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸੋ।

- b) Explain the meaning of *Sanyam* and *Swasthya*. Which is more basic between the two? Elaborate briefly on the programs of *Sanyam*.

ਸੰਯਮ ਔਰ ਸਵਾਸਥਯ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ? ਦੋਨੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਮੌਲਿਕ ਕਯਾ ਹੈ? ਸੰਯਮ ਕੇ ਕਾਰਯਕ੍ਰਮ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਲਿਖੋ।

ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੂਲ ਕੀ ਹੈ? ਸੰਜਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

9. Attempt any one part:

- a) Explain the process of Self-exploration with the help of a diagram. How do you make out that the exploration has been accomplished?

ਸਵ-ਅਧਯਯਨ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਸਦਦ ਸੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਹਮ ਕੈਸੇ ਕਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧਯਯਨ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ?

ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

- b) What are the four orders in nature? How are they inter-dependent and mutually fulfilling for each other? Explain.

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਕੌਨ-ਕੌਨ ਸੀ ਹੈਂ? ਯੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਊਪਰ ਨਿਰਮਰ ਔਰ ਪਰਸਪਰਤਾ ਮੇਂ ਪੂਰਕ ਹੈਂ? ਬਤਾਓ।

ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-2 ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਅਤੇ ਪਰਸਪਰ ਪੂਰਕਤਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

10. Attempt any one part:

- a) Explain the feeling of Care and Guidance. What role do these feelings have in Parents-child relationship?

ਸਮਤਾ ਅਤੇ ਵਾਤਸਲਯ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ-ਸੰਤਾਨ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?

ਮਮਤਾ ਅਤੇ ਵਾਤਸਲ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?

- b) What do you mean by 'innateness'? Describe the innateness in the four orders of nature.

ਧਾਰਣਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ।

'ਧਾਰਣਾ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

11. Attempt any one part:

- a) Explain the different sources of desires. Which source has the potential to ensure continuity of happiness?

ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਕੌਨ-ਕੌਨ ਸੋ ਸਰੋਤ ਹਨ? ਕੌਨ ਸਾ ਸਰੋਤ ਸੁਖ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਸਰੋਤ ਕੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਰੋਤ ਨਿਰੰਤਰ ਸੁੱਖ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- b) What is ethical Human Conduct? Explain categorically.

ਮਾਨਵੀ ਆਚਰਣ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।

ਮਾਨਵੀ ਆਚਰਣ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ।